

افسانه ممدی
دبیر تربیت بدنی

تاریخچه‌ی

شمشیربازی و پیدایش آن

و ضربه‌ای را
معرفی می‌کرد.
حدود قرن ۱۸،
شمشیر
سبک‌تر،
کوتاه‌تر و خوش
دست شد و در
فرانسه به عنوان
شمشیر کوچک، مشهور
و متداول گشت. شمشیر

کوچک دارای لبه‌ای بود که
فقط حریف را از گرفتن تیغه باز
می‌داشت. از این سلاح منحصرأ
برای ضربه زدن استفاده می‌کردند.

سبک بودن این شمشیر سبب ایجاد حالت
تدافعی می‌شد. از این رو، استادان فرانسوی مکتبی
مبتنی بر دفاع با شمشیر را توسعه دادند که ظرافت
حرکت و حمله‌های پیچیده‌ای را شامل می‌شد. در
واقع، مکتب شمشیر کوچک فرانسوی، پایه‌های
بیش‌تر تئوری‌های شمشیربازی پیشرفته را شکل داده
است.

حدود اواسط قرن ۱۹، مبارزه‌ی تن‌به‌تن روزه
کاهش نهاد، زیرا امکان داشت، فرد پیروز به جرم
قتل غیر عمد به زندان محکوم شود. به خاطر اهمیت

شمشیربازی به عنوان یک ورزش، از زمان مصر
باستان وجود داشته است و از آن زمان تا به حال، به
شکل‌های متنوع در فرهنگ‌های گوناگون تمرین شده
است.

گرچه مبارزه با نیزه و شمشیرزنی سواره در قرون
وسطا در اروپا یک ورزش رایج و متداول به شمار
می‌رفت، اما شمشیربازی مدرن (FIE) که بیش‌تر به شکل
جنگ تن‌به‌تن و بدون زره انجام می‌شود، از مبارزه‌ی
سُخمه*، در قرن ۱۶ نشأت گرفته است.

سُخمه از شمشیرهای نظامی برشی و ضربتی پدیدار
گشت و در میان افرادی که از آن برای دفاع شخصی و
جنگ تن‌به‌تن استفاده می‌کردند، معروف‌ترین شمشیر
به حساب می‌آمد. سُخمه برنده و تیز بود، اما اصلی‌ترین
کار آن حمله به صورت ضربتی بود. شمشیربازی با سُخمه
از اسپانیا و ایتالیا تا اروپای شرقی، با وجود اعتراض
استادانی همچون جرج سیلور که سلاح‌های برشی سنتی
مانند شمشیر پهن انگلیسی را ترجیح می‌داد، گسترش
یافت.

مکتب شمشیربازی اسپانیا، زیر نظر استادانی
همچون نارواز و تیبالت به یک موضوع پیچیده و رمزی
تبدیل شد که برای استاد شدن در آن به تمرین زیادی نیاز
بود. استادان ایتالیایی تبار، همچون آگریا و کاپورفر در
اواخر قرن ۱۶ و اوایل قرن ۱۷، «مکتب عملی» را توسعه
بخشیدند که سبک‌های جدیدی مانند شمشیربازی خطی

شماره

شماره ۱۳۴

شکست حریف بدون کشتن او، به منظور برگزاری مبارزه‌ی تن به تنی که به مرگ نیتجامد، مسابقه‌ی ایه‌ی زمینی که با استفاده از شمشیر کوچک بدون لبه انجام می‌شد، شکل گرفت. بعدها مبارزات تن به تن اغلب با ضربات مهلک به بازو یا پا پایان می‌پذیرفت که برای شرکت کنندگان مشکلات قانونی کم‌تری ایجاد

می‌کرد. در قرن ۱۷ در

مسابقات خونین، مانند

مبارزات جایزه‌دار، از

شمشیر تک‌لبه استفاده

می‌شد. شمشیرهای

پهن، سابر (نوعی

شمشیر با دسته‌ی

منحنی و تیغه‌ی سفت)

و شمشیرهای کوتاه،

به‌طور وسیعی در

محیط‌های نظامی و در جنگ تن به تن به کار می‌رفتند. آموزش شمشیربازی توسط سلاح‌های چوبی صورت می‌گرفت و مبارزه با شمشیرهای چوبی، تا زمانی که استادان ایتالیایی شمشیربازی سابر را به یک ورزش غیرکشنده و سالم تبدیل کردند، همگانی باقی ماند.

آموزش با سلاح‌های فلزی در اواخر قرن ۱۹

شکل یافت. شمشیرهای ورزشی اولیه‌ی سابر

به‌طور قابل ملاحظه‌ای قدرتمند بودند و مبارزه

با آن‌ها، با استفاده از حرکت‌های جسورانه

انجام می‌گرفت. در مقایسه با

شمشیرهای ضربتی، شمشیر سایر

سبک‌تر بود با فرم‌های سالم‌تر جنگ

تن به تن، مانند فرم ایتالیایی و آلمانی،

تناسب داشت. استادان

مجارستانی، مکتب جدیدی

از شمشیربازی سابر را

توسعه دادند که بر کنترل

انگشت بعد از قدرت

بازو، تأکید داشت.

آن‌ها

شمشیربازی

سابر را در

طول

سال‌های قرن

۲۰ توسعه

دادند.

بعد از

جنگ جهانی

اول، جنگ تن به تن رونق

خود را از دست داد و در

عوض در بازی‌های المپیک با

استقبال مواجه شد.

در اکتبر ۱۹۹۷، شهردار

کالابریای ایتالیا، آشکارا برخی

از اعضای مافیای را به مبارزه‌ی

تن به تن دعوت کرد. مبارزه‌ی تن به

تن «انجمن اخوت» در آلمان هنوز هم به

طور فراوان رخ می‌دهد.

در اولین بازی‌های المپیک پیشرفته،

شمشیربازی فویل یا فلوره (شمشیری با

مقدمه‌ای بر شمشیربازی

تصور بیش‌تر آمریکایی‌ها از شمشیربازی مبارزه‌ی شوالیه‌هایی است که جوشن به تن دارند و با خنجر می‌جنگند. و یا به یاد مبارزات نفر به نفر دهه‌های ۳۰ و ۴۰ می‌افتند. در حالی که شمشیرباز امروزی المپیک، روی چالاک، سرعت و ظرافت حرکات خود، سال‌ها تمرین می‌کند. این ورزش به بازی شطرنج با استفاده از عضلات تشبیه شده است که مبتنی بر راهبرد پیچیده‌ی ماورای ضربات است که در آن، شمشیرباز حملات جنگی را زیرکانه پاسخ می‌دهد. شمشیربازان امروزی ترکیب عجیبی از روش‌های باستانی و مدرن را به کار می‌گیرند.

این ورزشکاران هنوز هم قبل از مسابقه به یکدیگر سلام نظامی می‌دهند و لباس‌ها و ماسک‌های سفیدستی را به تن می‌کنند، اما امروزه محاسبه‌ی امتیاز توسط لایه‌های الکتریکی که در داخل لباس‌های مبارزان قرار دارد، انجام می‌گیرد. هنگامی که ضربه‌ای نواخته می‌شود، چراغ‌های رنگی، روشن می‌شوند.

همانند سایر بازی‌های المپیک، از جمله تیراندازی و پرتاب نیزه، شمشیربازی ریشه در مبارزات باستانی دارد. همان‌گونه که در تصویرها و تزئینات روی دسته‌ی سلاح‌ها و قلاب‌های محافظ مربوط به ۱۲۰۰ قبل از میلاد دیده می‌شود، مصریان اولین

گارد کاسه‌ای و تیغه‌ی قابل انعطاف و سابر، فقط برای مردان برگزار شد و شمشیربازی ایه در سال ۱۹۰۰ معرفی گردید. چوب بازی یک نفره نیز در بازی‌های سال ۱۹۰۴ شکل پذیرفت. شمشیربازی ایه در بازی‌های ۱۹۳۶، فویل در سال ۱۹۵۶ و سابر در سال ۱۹۸۸ الکتریکی شدند. تا این اواخر، شمشیربازی تنها ورزش المپیک بود که حرفه‌ای‌ها را شامل می‌شد. مشکلات داوری به ابداع داوری الکتریکی انجامید و در عین حال، در شیوه‌ی شمشیربازی سابر تغییراتی داده شد. شمشیربازی فویل نیز تغییرات بزرگ و مشابهی را در طول یکی دو دهه تجربه کرد که با ابداع داوری الکتریکی همراه بود و تا حد زیادی با شیوه‌ی بدیع و پرخاشگرانه‌ای که در آن زمان از اروپای شرقی برخاست، آمیخته شد.

شمشیر بازی فویل زنان ابتدا در بازی‌های المپیک سال ۱۹۲۴ و شمشیربازی سبک ایه زنان برای اولین بار و تنها در سال ۱۹۹۶ مورد رقابت قرار گرفت؛ اگرچه از سال ۱۹۸۹ جزو مسابقات جهانی بود. سبک سابر زنان اولین بار در مسابقات جهانی ۱۹۹۸ به عنوان یک ورزش نمایشی ظهور کرد.

کسانی بودند

که سنت

شمشیربازی رایج

عنوان یک ورزش پایه

نهادند. پیشه‌وری و استادکاری شمشیر، قرن‌ها

رواج داشت؛ از ساخت شمشیرهای کوتاه و پهن مورد توجه یونانیان و رومیان گرفته تا غداره‌های سنگین دو دسته که در طول دوره‌ی سلجوقی و فداکاری برای بیچارگان، مرسوم بود.

بعد از ظهور باروت و سلاح‌های گرم، زره مهجور شد و شمشیرهای سبک‌تر به عنوان سلاح کمربند، نزد افسران و نجیب‌زادگان اروپایی شهرت یافتند. ایتالیایی‌ها، اسپانیایی‌ها و فرانسویان همگی مدعی پایه‌گذاری شمشیربازی مدرن هستند. اما در اطراف اروپا و در طول رنسانس، نظم و ترتیبی برای ایجاد هنر برتر شمشیرزنی شکل گرفت که براساس آن، استادان تکنیک‌های ضعیف‌تر را تصفیه می‌کردند. در قرن ۱۸، رساله‌هایی به چاپ رسیدند که قوانین و شیوه‌ی دادن امتیاز را برمی‌شمردند و در شمشیربازی فویل، استفاده از ماسک فلزی با شکافی روی آن برای دیدن، و پوشیدن ژاکت محافظ بازپوش کشاف را تجویز می‌کردند.

بعدها منطقه‌ی هدف روی بدن را محدود کردند و برای حملات حق تقدم قاتل شدند. از سال ۱۸۹۶ به بعد، در بازی‌های المپیک شمشیربازی یک انتخاب سریع برای وارد کردن ضربه محسوب می‌شد. در آن زمان، شمشیر هنوز یک سلاح مهم نظامی، و مبارزه با شمشیر یک سنت مورد توجه اروپایی بود که ریشه‌ی آن به قرن‌ها پیش برمی‌گشت. اینه، شمشیر

مخصوص

مبارزه‌ی تن‌به‌تن بود و سایر از سلاح‌های انتخابی گروه‌های سواره نظام محسوب می‌شد.

شمشیربازی یکی از شش ورزشی است که در همه‌ی المپیک‌های مدرن حضور داشته است. در اولین دهه‌های رقابت شمشیربازی اروپاییان، شمشیربازان فرانسه، ایتالیا، اسپانیا، انگلیس و هلند به قهرمانی خود می‌بالیدند. در جنگ جهانی دوم، کشورهای کمونیست اروپای شرقی در این ورزش بسیار پیشرفت کردند.

آلادار گروبیچ، اهل مجارستان، بزرگ‌ترین قهرمان

شمشیربازی است که در

رقابت‌های سبک

سایر هفت مدال طلا

به دست آورده

است.

از حریفان،
قبل از این که
حریف همین

امتیاز را از شما بگیرد، هر
بار که شمشیر باز ضربه ای وارد می کند، یک
امتیاز به دست می آورد. مسابقات حذفی مستقیم شامل
مرحله سه دقیقه ای است.

شمشیر فویل (فلوره)

نمونه ای پیشرفته ی سخمه جنگی است که با یک
تیغه ی انعطاف پذیر قائم الزاویه که تقریباً ۲۵ اینچ طول
دارد. وزن آن کم تر از یک پوند است. امتیازات با توجه
به ضربه ی نوک شمشیر محاسبه می شوند و ضربه باید از
کمر به بالا اصابت کند.

منطقه ی هدف گیری در شمشیر فویل از کمر به بالا،
یعنی از شانه تا کشاله ی ران در جلو و پشت بدن است و
شامل بازوها، گردن، سر و پاها نمی شود.

لباس شمشیر باز فویل، لباسی فلزی [به نام لمه] است
که تمامی ناحیه ی هدف گیری قانونی را می پوشاند؛ به
طوری که ضربه ی قانونی در ماشین امتیاز ثبت می شود.
یک صفحه ی کوچک فلزی به قسمتی از شمشیر فویل
چسبیده است که به سیستمی در داخل تیغه متصل
می شود. درون لباس شمشیر باز کابلی وجود دارد که
شمشیر فویل را به یک سیم قرقره ای متصل می سازد و در
نهایت به دستگاه امتیاز وصل می شود.

روی ماشین امتیاز دو چراغ امتیاز وجود دارد.
هنگامی که به شمشیر باز ضربه ای وارد می شود و هنگامی
که حریف او ضربه ای را دریافت می دارد، چراغ قرمز
روشن می شود. ضربه ای که به ناحیه ی هدف گیری قانونی
اصابت نکند یا چراغ سفید نشان داده می شود که در امتیاز
هیچ تأثیری ندارد، اما مبارزه را به طور موقت متوقف
می سازد.

شمشیر اپه

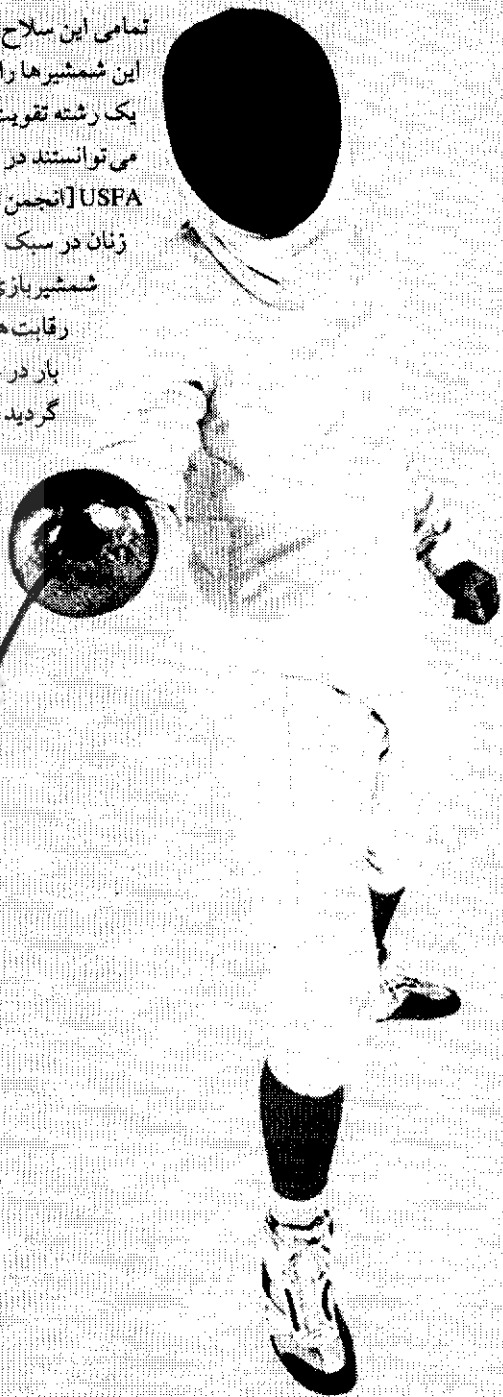
نمونه ای از یک شمشیر جنگی است که از نظر طول
مانند شمشیر فویل می باشد، اما نسبت به فویل سبک تر
است. تقریباً ۲۷ انس وزن دارد. نسبت به فویل، گارد
بزرگ تر [به منظور محافظت از دست در ضربه های
قانونی] و تیغه ی سفت تری دارد. فقط ضربه های نوک
تیغه محاسبه می شوند و امتیاز می گیرند. تمامی بدن جزو

پروسی

در ورزش شمشیر بازی، سه سلاح فویل، اپه و سابر
وجود دارد. در حالی که برای شمشیر بازان مسابقه دادن با
تمامی این سلاح میسر است، اما آن ها معمولاً یکی از
این شمشیرها را انتخاب می کنند تا توانایی هایشان در
یک رشته تقویت شود. تا همین اواخر، زنان فقط
می توانستند در سبک فویل مسابقه بدهند، اما جدیداً
USFA [انجمن شمشیر بازی آمریکا] رقابت های ملی
زنان در سبک اپه و سابر را نیز پیشنهاد کرده است.
شمشیر بازی سبک اپه ی زنان در سال ۱۹۸۹ به
رقابت های جهانی اضافه شد و برای اولین
بار در مسابقات المپیک ۱۹۹۶ برگزار
گردید.

فویل و اپه سلاح های نوک
ضربه ای به شمار می روند. سابر
به غیر از این که نوک ضربه ای
است، سلاح برنده نیز به شمار
می رود. نواحی هدف گیری در
این سه شیوه فرق می کند،
ولی در هر سه به طور
الکترونیکی امتیاز داده
می شود.

مهم ترین موضوع
در مورد مسابقه ی
شمشیر بازی در
مرحله ی اول
گرفتن ۱۵ امتیاز
به طور مؤثر [در
بازی حذفی
مستقیم] است،
و یا گرفتن ۵
امتیاز در
بسیازی
مرحله ی
مقدماتی

ناحیه‌ی هدف‌گیری قانونی است. شمشیر ایه نیز یک سلاح الکتریکی است و تیغه‌ی آن توسط سیم به صفحه‌ی فلزی در انتهای آن متصل می‌شود.

هنگامی که فشاری بیش‌تر از ۷۵۰ گرم به تیغه وارد شود، یک مدار الکتریکی را کامل می‌کنند و این باعث می‌شود، لامپ‌های رنگی روی دستگاه امتیاز روشن شوند. به خاطر این که تمامی بدن حریف ناحیه‌ی هدف‌گیری قانونی به شمار می‌آید، لباس شمشیرباز مانند لباس فلزی نیست.

شمشیر سابر

شمشیر سابر نمونه‌ی پیشرفته‌ی شمشیر برنده‌ی سواره نظام است و از لحاظ طول و وزن همانند شمشیر فویل می‌باشد. سابر یک سلاح نوک ضربه‌ای و نیز یک سلاح برنده است [به کارگیری تیغه]. ناحیه‌ی هدف‌گیری عبارت است از خمیدگی یا سن [جلو و عقب] تا بالای سر؛ مانند سوارکار سواره نظام که روی اسب قرار دارد. لباس شمشیرباز سابر شامل یک ژاکت فلزی است که فقط ناحیه‌ی هدف‌گیری را پوشش می‌دهد تا ضربه‌های قانونی را روی دستگاه امتیاز ثبت کند.

ماسکی که این شمشیربازان به صورت دارند، با ماسک فویل و ایه متفاوت است. این ماسک پوششی فلزی است که از سر به عنوان ناحیه‌ی هدف‌گیری محافظت می‌کند. مانند دستگاه امتیاز فویل، در دستگاه شمشیرباز سابر نیز دو چراغ امتیاز وجود دارد. هنگامی که به شمشیر باز ضربه‌ای وارد می‌شود، چراغ سبز روشن می‌شود و هنگامی که از طرف شمشیرباز به حریف ضربه‌ای وارد می‌شود، چراغ قرمز روشن می‌شود. ضربه‌های غیر قانونی روی ماشین امتیاز ثبت نمی‌شوند.

حق تقدم

یکی از مشکل‌ترین مفاهیم پیشرو که در شمشیربازی

فویل و سابر وجود دارد، قانون حق تقدم است. این قانون به منظور حذف حملات ظاهراً همزمان دو حریف وضع شده است.

در اصل در قانون حق تقدم، داور تفاوت حمله و دفاع را مشخص می‌کند. تفاوت تنها موقعی مهم است که هر دو چراغ [سبز و قرمز] در یک زمان روشن شوند. هنگامی که این وضع پیش می‌آید، امتیاز به شخصی تعلق می‌گیرد که داور تشخیص می‌دهد.

در شمشیربازی ایه، قانون حق تقدم وجود ندارد. در سبک ایه اگر هر دو شمشیر باز طرف یک بیست و پنجم ثانیه به همدیگر ضربه بزنند، هر دو یک امتیاز کسب می‌کنند. با وجود این، داشتن یک دفاع سالم در شمشیربازی ایه اهمیت دارد، زیرا در این سبک تمامی بدن باید از ضربه محافظت شود.

شماره

دوره پنجم

زیر نویس

* ستخمه: استفاده از لایه‌ی شمشیر برای حمله کردن

۱. ۲۵ اینچ معادل ۷۰ سانتی متر است.

۲. ۱ پوند معادل ۳۵۰ گرم است.

۳. انس برابر با ۲۸ گرم واندی است.

منبع

<http://www.fencing.net/> 18 may 2002.